

پوسي

د عبدالهادي ريشاء
دا شعار و دوهمه
مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

پيش

الشيء ربي، ليا البعد

مهم، من لعشاء

مدمجة

دجموعي نوم - بوسي
شاعر - عبد الهادي ريشا
دليکون کال - ۱۳۷۴ ه. ش
د چاپ ځای - کراچي
د چاپ شمير - پنځه سوه توک
خطاط - عبد الناصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

دا دېوسي مجموعه دهغو کورداگو، زوی مرو
او مومرو پاک نیت ته چي د ناساد واولسو د بناد یو
صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو
لکړیوسره د زړونه د مخکي په غېږ وروستل سوي دي
اهداء کوم.

[illegible]

سر زہ

میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے، لیکن میں نے اسے
دروغ قرار نہیں دیا۔

ساد پتو ڪرڻو دليري شعري مجموعي ۾ سرڪي ڙبه ڪري وه
جي ڪه ڪي توان و مونڊ دوهمه مجموعه به هم ڌخيره سره چاپ
ڪم. دادئ اوس و توانڊم جي ڌخيلو اشعار وڌا (بپوسي)

مجموعه دچاپه راوباسم اوستاسي حضور ته يې وړاندې
کړم. زه پسر خپل بول و درېدم، خپله گايه يې داده ترسره کړه.
گرانو لوستونکو!

ترهغه گريه پوري تر خوچي د پټو کړنو د مجموعې پد باب
ماته د محترمواستادانو، شعرپوهانو او عامو خلکو له خوا
مکتوبي، غيايي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

چي ويونكي کور بنا دي به څه پکښې ووايي. نومي ولي په هوا
 زړه مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پتوکرزو مجموعه
 بځي چاله نظره نده غورځولې، نه يې يو مخيځه (نو) پر
 کش کړې دى، وروسته مي نو پر ځان يک سنده کړه.
 زړه مي پر پښتې سويوڅه نات مي پر کښېنوست.
 چاچي زه د پتوکرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً
 ، غيا باً او مخامخ غتولې يم. دوى دي د سيالانوسرسي.
 زه يې منون کړم.

او هغه کور بنا د وچي د مجموعې پر بعضي ځايو
 تنقيد نيولې دى. د هغو تر داياک دين وگرزم چي پريوه
 مخ يې نده کړلې. او هغه بنا د منو او صاحب نظرانو چي به
 نظر او لارښونه يې راته کېدې. دوى ته سلامه دى،
 غيبي سپاره دې مله وي، کور يې ودان.
 بساغلو لوستونکو!

ما به دغه د (پسوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای.
 خونړه د ژوند په نور انگل اخته وم. دبلي خواچي مي
 د چاپ د پاره څلوري څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
 بنې د گرانې داسي هڼه، باد شوقې چي د غرانو زيبزه
 سکه يې داسي ورسولولې وه چي غران د غاز ارزښ
 خوڅه کوي د خوشکۍ تر وزن يې لا وزن سپک سو.

چي د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېنه، دېنه مانه درلودل
چي د هغه څخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې
ورکړم. نو اريان، په اريان پاته وم، په چاپ پوري يې
اوگاره وم. يو چاته چي مي امېد درلودهغه ته چي مي ورياده کړه
هغه هم تلې تېره کړه، ځان يې وځړاوه، نه و ټوڅېدئ.
په داسي وخت کي نو ما وارو سړي خانغا واسرنگه
کيزي. دامي هم ځان ته عاربال چي ريشا، دي ديوي
مجموعي د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوو محمد وپوروي
کړي. دامي هم نسوای منلای، نه مي ور بل چي ليکلې
چاپ ته آماده مجموعه دي دغه سي نا چاپه پاته سي
باره مي زړه راغونډ کړئ. ما ويل "څه ټوکل يې پر هغه
چي بارانونه اوري".

راولاسوم، پر چاپ خانو وگرزېدم. ډيري چنې مي
و وهلي. په ارزان بيه کاغذ پسي مي بازارونه مټ کړه.
په چونگي، چونگي د صورت په سوهانگي مي دونه پسي
برابري کړې چي دا دېوسي مجموعه په چاپ کړم،
او ستاسي حضور ته يې وماندي کړم. ما خودا کار د-
نس په خوزو وکئ. اوس نو پرتاسي ده چي نوکي وخت
وروباسئ او د پيلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

دا چلي ما د پېوسئ په دغه مجموعه کي
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کړاستي يا گډلي شل په تاسي اړه لري.
زه به تر هغو پوري غاښ وچيچم، چي تاسي يې توري و
سپيني شل سوي وړي خپل د قضاوت د ترازو وپلو
ته ور غورځوي.

تاسي ته به ياد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ماد پتو کړزود مجموعې په سر
کي لا دا خبره ستاسي تر غوښتنې ډېره کړې وه. د هغه جملې
څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته راپل
کړه. او بعضې نور يې لکه:- د
لوی استاد علامه عبدالحی (حبیبی) مرثیه چي د (پښتو ټولني)
په مجله کي د اکاډمي له خواتنې سوې ده. د عبد الباری (اشا)
وېر نه د کڅهار په مجله کي چاپ سوې ده. بر علاوه پانځي
يې گټتې، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړيني
په يوه تليڼ کي چي د سرحد اتو او قبائلو د وزارت له خوانيو-
ل سوئ وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر ووايه چي البته
نشر سوئ به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چي ما د ده
د مړيني په دوهمه ورځ وويل، بيامي و مصر ته د ده د فقر
ته ولېزل. گا لارين چي لمړی ځل د فضا په سفر ولاړ او بيرته

را ڪٽه سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شر جوړ
 ڪړی. اود ده د فترتہ مي پس له څه وخته واستوی چي خبر
 يې د (ازوستيا) روسی جريدې خپور کړی. دلمړی پلا دپاره
 چي (آرم سترانگ) امريکايي پرسپوز می قدم کښنود، ماد
 ده په شان کي هم يو شر جوړ کړی. په يوه پټه کي يې
 ثبت کړی، نو گوره چي هغه پټه به اوس چيري وي؟ د غسي
 زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره
 سوي دي. لکه :- د اولسي جرگې په مجله کي، د سولي د
 جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نور.
 و اخبارو کي چي زماسره يې نه تاريخ سته نه يې شعرونه پياوړي.
 —————
 د اوس هم يو څه شعرونه د ټومني
 په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو
 د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان کانه را-
 ونه سي. اوس يې د چاپ و عده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه
 شيريني ولري لکه شير پيره يابه داسي مفرح دل و دماغ
 و تسکين د هنده اعصاب وي چي په هر گوندي کي به يې ترنگ
 خوشي پرته وي. نو د امکان مو بڼايه بولم. ځکه پدې شعرو
 کي د ۱۶، ۱۷ ډلې وړلو د ځگر خزکي، د بيز غاله مغزو جزکي،

د زړه د زلزلو چنگی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
 ، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
 خوا دروو هي. خود پيلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
 کوم پچي، تاسي بيا هم د اولسو په جگر خونيو کي ورسره
 گډ او شريک سئ. پچي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر
 دې توره کبله ټوله داغ دیدگان او غمجن سره کښيني
 او پاتا سره ورکي وروسته د غم کبله ټوله کړي.
 دا پلا يې د دې مجموعي نوم په دې خاطر (پوسي)
 وټاکي، پچي ټوله ناخوالي، سارمه اسويلي، دردونه، نادودي
 زموږ پوسي ده. هوډهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
 پوسي زموږ په پټه دي. تر دې حده پوري پوسه او پر-
 ندو کي پوچي د پيشي د تښته څخه هم بېرېزو. هانور خولپرېزده.
 دازموږ پوسي نه بولي؟ چي پريوه ټپک يې راته ايښې ده.
 په سږموراته گوري، تور يې راته پرتندي دي. دناترسو
 تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بڼراوي، اله
 لاوي دي. هلکان ځان د ډاگ، ډاگ وهي، پرخوله خوله
 لويږو د پورته کيدو څوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
 رد، بد پاشل کيږي. تا ټو بئ مو وړک دئ. د خدای پراوچه
 مو څوک نه پرېږدي. په هر ځای کي شېر خطيان يو.
 په چپ کي شانزده، په کندري سپړوني ندئ پاته.

لڅي وپتي شتمنۍ موځلوي. د خپلو هستيو يي سر په
چيچه ايستلي يو. تېفونه او ارزي لا د لاسه راباندي
صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولوسره مي د دې
مجموعې نوم 'پوسي، وټاکي' چي د اکثر و جملو څخه هم
دا نڅکي او پوښو سرغ او مفهوم راوړي. موږ پوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړي دي.

خاوري عبدالهادي ريشا

منه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي دوستان يې
 (کبلی) بولي راته ټينګ سوچي ستا دغه د بهوسې مجموعه
 دا گڼت د چاپ د پاره زه ليکم. ما ورته وويل چي "دا
 خود زوی زېړی دی. مگر ستا خط کله دوايې دی؟"
 خود ه ټينګار کاوه. ويلې "د طوا" ټکي دی که يې بېله ما
 بل څوک وليکي" ورسره ښه مي کړه. ما ويل "ودي گورو."
 هلک رهي سو. د خوش نويی يو کتاب يې پيدا کړ.
 ورته و جوغېدی. اندر په يوه، يوه نېه مياشت کي په خط کي
 دونه باولی سوچي پر خط يې زما باز کښنو ست. مجموعه
 يې په بشپړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډير ذکي، پوه او مستعد زلی دی. استعداد
 يې د ستايلو وړ دی. مگر نوڅه وکوي چي پر هيواد مود بلاسأ
 ختلي ده. د دغسي ډيرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو
 خاوندان د بل په خاوره کي تر ټلي، لی به ليه اوتاګ له تاکه گزري.
 پيازي په گڼه په ډوډی پوري حيران دي. د استعداد د روزلو
 او تحصيل استادان يې يانسته يا هغه پخپله بخوله اخته
 دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د ليکني د زحمتکښي
 منه کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

دونه اوږه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترگه هم وراوري.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزردې وږېزي.
د انسانیت په هره برخه کې د بریو غټې برخې ورتغوایم.
- ریشاء -

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	لوی خننتن	۱
۲	رب ته درینو	۲
۳	ای خاونده!	۳
۴	دغه حال دی چي نه چاغیزو	۴
۵	لپوه هم پر هېږ کوي؟	۵
۶	حالونه مي راوړي	۶
۷	بېچاره پروفیسر	۷
۸	نعم خپلي اولسونه	۸
۹	لامونه دي پېژندلي؟	۹
۱۰	تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱	دخپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲	جنگ پر غله دی	۱۴
۱۳	دلته گذاره سخته سوه	۱۵
۱۴	زوی مري لاس نه اخلي	۱۶
۱۵	للو، لولو	۱۷

شماره - عنوان	مح
۱۶ . ملل متحده وایم	۱۹
۱۷ . که رانده نو پاخه راجی	۲۱
۱۸ . داخه سوران را غلی دی	۲۲
۱۹ . یاران پی بد راه کره	۲۳
۲۰ . دتولوزیمونه دک دي	۲۴
۲۱ . تر مرگه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲۶
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲۴ . مخ پی راو لگاوه	۲۸
۲۵ . دغه دی ایشارنو	۲۹
۲۶ . کفن کنبی	۳۰
۲۷ . پی باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل دزرگریود لگر	۳۲
۲۹ . پس گردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرگ	۳۴
۳۱ . نامېندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳۶
۳۳ . لرگي پی پکار دي	۳۷

شماره - عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زېرخانه توتلم	۳۹
۳۶. بي پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویزي	۴۱
۳۸. کور بل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکښي	۴۴
۴۱. تماشه يي کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. ټوله دی دی	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښو ته لویزي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستی هگی	۵۲
۴۹. د بندگي ژوند	۵۳
۵۰. د سرو نولو	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

شماره-عنوان	مخ
۵۲. دغه حال دی	۵۴
۵۳. زیمه ته مولویزي؟	۵۵
۵۴. ژړي تلي	۵۵
۵۵. ولي بل ته اړیو؟	۵۶
۵۶. د غلو ملگري	۵۶
۵۷. خنګه وکم؟	۵۷
۵۸. بي فايدي مجلسونه	۵۸
۵۹. نيکي غوښتني	۵۹
۶۰. په وينه بیده	۵۹
۶۱. وچاته ورزغ کړم؟	۶۰
۶۲. پرکمه رهي یو؟	۶۱
۶۳. پښتون پاته سو	۶۲
۶۴. لاس یو کئ	۶۳
۶۵. د غاليان سو	۶۴
۶۶. فراري عاشق	۶۵
۶۷. مردار خواره	۶۶
۶۸. ترکلکین راته گوري	۶۷
۶۹. گلگل میري	۶۸

شماره - عنوان	مخ
۷۰. تویک خیل و پردی نه پېژني	۶۹
۷۱. بوسه یو	۷۰
۷۲. پړ صراف کلي نه چلیزي	۷۱
۷۳. راغله، ولاړه	۷۲
۷۴. بدي خاطرې	۷۳
۷۵. منافق	۷۴
۷۶. کونړ لاس کونړ مغزی	۷۵
۷۷. برک تکل	۷۶
۷۸. ښه انگور چغال وهي	۷۷
۷۹. پښې نه پر ورځي	۷۸
۸۰. آینه نتیجه	۷۹
۸۱. د بیت المال موزکان	۸۰
۸۲. نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳. ترکو و ارزانه	۸۲
۸۴. سوک زېره	۸۳
۸۵. اوږد زکندن	۸۴
۸۶. پړیوه زخم بل ترخم	۸۵
۸۷. ښه کوی بد مه کوی	۸۶

شماره - عنوان	مخ
۸۸. سگریٲ کبنانوا	۸۷
۸۹. نصوار یا نوٲه	۸۷
۹۰. خپلی بنکلی ته ځم	۸۸
۹۱. خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲. خوندي ښسته	۸۹
۹۳. په ټوک یا ځیره گزاره	۹۰
۹۴. د رومريدان	۹۱
۹۵. بي سوره ساز ته اتن	۹۲
۹۶. د غوښواکسیر	۹۳
۹۷. جوال شکاف	۹۳
۹۸. خرامبو	۹۴
۹۹. ترنس کښته مزدوري	۹۴
۱۰۰. کزي لاري	۹۵

لوی خستن

مُصَوِّر، خالق، مالک د کایناتو
ته لایق د حمد، ثنا و صفاتو
تا را کړي دي بي شميره نعمتونه
اي منعم! معطي د انعاماتو
بینده په زړه آگاه د هر بنده يې
مهربان يې نگهبان د موجوداتو
چي ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبودي عبادت تالره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تیرايستلو پناه غواړم
چي ولاړ تسم د خونگارو پر عاداتو
د صالح نیکو کارانو عمل را کړه
ما خوندي کړه د روزگار د جنایاتو
ته هادي بي هدایت هادي ته ورکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هداياتو

رَبِّ تَه دِرِيڙو

مسلمانن جي دڇيل ربڻي جنت غواري
هسي مولالہ بندگا نو عبادت غواري
هادي قران جي بندگا نوتہ ليز لي ربڻي دي
بايد پيہ دوروي کي پروت نہ وي تلاوت غواري
مسلماني تش پيہ خولہ نہ کيزي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواري
کہ مؤمنان موزيولہ بلہ سرہ ورو نہ بولو
هيذا اخوت پيہ صداقت، مينہ، الفت غواري
کہ ڇوڪ يواڻي لمونڇ کوي نزاکت بيانہ و رکوي
نيمي آيات ميني د نيم ڇمہ فرقت غواري
د همسايہ سرہ اسلام دورور ڀرند خوشو
همد هغو سرہ دوستي او موٽت غواري
قتل، قتال، جنگ، جدل، فسق، فجور دي منع
سولہ، صفاخوڻسوي نہ پيہ عداوت غواري
ڇوڪ پيہ تقوالري هغه وي و خالق تہ نزدي
ڇڻي تن عادل دي د بندہ هم عدالت غواري
خدا ييہ تہ زمون زمون تہ مہ گورہ خدا يي تہ گورہ
ريشا پيہ تول جهان کي سولہ امنيت غواري

ای خاوندۀ!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده یم
ستاله امره خنده لیری افتاده یم
په گناه کی یمه دوب ترسره پوری
درحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانا نویم دلاری اړه ولس
ای ستاره بعفوه غواړم شهنده یم
په دنیا کی می هم هیتخ خوانسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافکنده یم
بندگان وایمه وتاته یاغي سویی؟
او که نره په بینا سترگونادیده یم
نه وروری، نه اخوت، نه مؤدتسته
پر دې حال به لاتر کله پانیده یر
زما دثرونه چاری راسمی کړه خاونده
زه ریشا کله دچاروسان بنده یم

دغه حال دی چي نه چاغيزو

راته وايي چي څوک نما مخ درواغ
دهغوخلگولر مه پرنه رڼه داغ
په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خورک کي مردار خوروي لکه زاغ
په مجلس کي يې د ژبي لمبي ونري
وي دننه زړه يې تور لکه خراغ
چي د زړه او د خوږي لاري يې يوه نه وه
متافق دی غوږه ژبه د ابلاغ
چي يې ټول عالي صفات د پاک مومن وي
چيري و باسم د دې سوري سراغ
ولي نسي رنگارنگ گلان خرجه
چي د گلو پر باغو گزري الاغ
که په رنځ د خونريزي سمی اخته سي
نه جو ميري د خاکشیر په نښه داغ
هرگرمی د نابوره مرگ په گروم کي
ریشا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لېوه هم پر هېز کوي؟

يا پيدا دى تباهي لره چنگيز بد لوي جگي کوه لي په خاگرېز
نعمتونه کړي بدل په تور و خاورو يايي لايښ کړي په يوه گرمي پالېز
يا ښي راغلي بلبان وري د باغه وابه نه وري له کارگه د بلبل رېز
يا رمباره، ياشيشني، يادراپي دل ته حيوانان کله ويلي سي نيرېز
درنده حيوان دى هر چا پېژندلى نه پوتيزي د دوى پوست په قنور
سرچينه که سوه مرداره ټول مردانه که بهاند تر آخره وي کارېز
د مردار لايښ په خوړه کېر حريص د چاليدلى د کارگه، لېوه پر هېز؟
يو د بل حيات ته وينې د خان وړکړي بل جلا د غوندي د وينوي خونېز
ښه وېد اعمال د هر چا جلا کيزي که څوک ولري د عقل والېز

پر ريشا، دنس، هوا ښکړاغي

اوس به څرنگه کوي ځني گرېز

حالونہ مي راوري

آ بناد منو ماغونہ دي راوري
قول ژوندي پي پر تي باندي تخمېدله
يونغيخه وطن واره هديره وو
سوخته دله پر هار زمونہ هلته پاته
په نگر جو سره لاسونہ هوري بنخ دي
مادساندود ژمي اندو سترگو اوښکي
په اور بل پي د اور بل وېستان پاشا سوه
بهارونه غوغي نه وي غوږ پېدلي
پر ديوال مانځه پراته وه د بيبيانو
دمرگ وزبي په ژونديو پائيدله
روژ اتیانول تر کله روژه نيسي

مادگړوب هيواد حالونہ دي راوري
اود مړوي تصويرونه دي راوري
د قبر وغي فريادونه دي راوري
مايې تش آه ودر دونه دي راوري
مانا مراده ارماتونه دي راوري
سيلا بونه، سيلا بونه دي راوري
شاعر خوشعري تارونه دي راوري
د خزان مي ژړ بلگونه دي راوري
د کوخي مي ولونه، ولونه دي راوري
په سندن کي مي هډونه دي راوري
دادی ماروژه ماتونه دي راوري

داچي نن له دې محفله مستي ولايمه

خوريشاه د غم پيتونه دي راوري

بیمارہ پروفیسر

ترس دود و نری پہ زمہ کی اور بلیزی
د کوری پشان د نرہہ خونہ سوخیزی
پہ ظاہرہ روع، درون لرمون پختہ یم
ناخبرہ د سباچی خہ راکیزی
زما پہ رنگ تارہ اک بل چاندی لید لئ
صورت نیزی، نرہہ لرنریزی، سترگی لویزی
د علاج داروی ندی پیدا سوی
پروفیسری پہ تشخیص لا نہ پوهیزی
دیر ترونی دوست درخ پوینتنہ نگری
بپگانہ خوی پہ مرگ لا خوشحالیزی
ریشا مرگ ته انتظار باسه مرگ لنہ دی
خدائی خبری د شروند چاری دی سمیزی

غم چيلي اولسونه

پاته يميزار انود غمجنوارا نوسره
نسته شيريني ژوندون تيريزي دترخوسره
نه لرم خندا پر شنه و غم لرم، غصی لرم
نهمه کي گلومه خپل درد ونه د غموسره
چارا ته د عقل اساسي لاره ونه بنسوده
شپه او ورځ تيريزي د پړسد و لپونوسره
خلگو اور اخستی دی په اوښکونکي غوږي وهي
هسي آموخته سوه د سمي وود تو دوسره
ثرر به آبدیده اولس له گر مه سرده و خيږي
لار به پرې کوي دوهماندي تگ دکاروانوسره
مه نامينده کينه ريشا غم غصتي د کيرې کړه
خان دي کړه تر دې د غم خپلوا اولسوسره

لامونه دي پټندلي؟

دغه څوک دي پي پي وټني هم پي سوځي؟
دغه څوک دي لوتوي چي پي دورځي؟
دغه څوک دي چي دورور د جيب پي باسي؟
په رقم، مرقم نوموړي پي خښا باسي
دغه څوک دي چي شري خلک د کوره؟
دغه څوک جلا کوي خپل وروڼه دورور؟
دغه څوک دي چي قبرونه پي ډيريزي؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه پي نريزي

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چي خورک يې د خپل ورور د کورچرگان دي
دوي پرڅه دي تباهي ته جو غېږلي؟
د ابي رحمه دا بنسلي، بنويدي
دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دی؟
چي هرځای يې اور بل کړی د حسد دی
آيا پيژنئ يې دا ناتړسه څوک دی؟
د سورت او بنس پي ډېر کاله ته چوک د
خلگو وينس سې بس ته، پريز دی خپل خوبونه
د ريشا سوالونه ورکړي جوابونه

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چيري ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورک ياست؟
زمونږ له حال څخه خبر ياست او که نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيري ورک ياست؟
د افغان پر سروڅه ناوړين سيده دي؟
بشر دوسته انسانانو، چيري ورک ياست؟
ستريکي پتي دي، که حق شي ليدلی؟
حق بينانو، بينايانو، چيري ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي پست سوه؟
رحم دله هستمندانو، چيري ورک ياست؟
افغاني ملت په وینو لټند پروت دی؟
بې سرحده ډاکترانو، چيري ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفا دارانو، چيري ورک ياست؟
توازن نښته پلې سپکي درنې سوي
په نړۍ کي منصفانو، چيري ورک ياست؟

تر غذا سود سلاح کاروان د مخه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اورپل قومانده پیر ژر عملي سي
د اوربند منصب دارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمه لاره وزي؟
مخ کسانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغان ده
بندي غاري دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امپدستري و تاسوته کږې دي
ای! د سمی لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارگانو آوازونه پورته کیږي
له دې باغه بیلانو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړی ملا سي شاعرانو چیري ورک یاست؟
ریشا ورک دې په تیارو په دریلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کې قافلي دي مخ ته اوږي
خو ولاړې دي د تور مخ غلام و درته
په مړانه دي د پټان دي چپه کړي
په قوت کې غرو ولاړې دي هر خطر ته
اې د خپل مړاني، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کېمې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دېرې وږي؟
چي پر وچه مخکې پروت یې وسره لمر ته
په برېښ او په شمله دي څوک اخته دي؟
په پروني کې وېل کېږي و بهر ته
سپینه وړخ دي د غفلت په خوب کړه گډه
توره شپه به تېر وي و سپین سحر ته
د بابا اود نیکه نوم دي هېرسي
بد نامي بیا پاته کېږي و سپر ته
وروستي عمر د ریشا، د بې آبي سر
وچه درخته نه رسیږي و شمر ته

جنگ پر غلہ دی

زندگی دہنغونہ دہ زندگی	کہ دور فو ترمیانخ نہ وی یکرنگی
پر ورغورچی هرچوپی اوهرینگى	دملت ترمیانخ کہ یو وار تفاق راغی
د تفاق اساس پی ایئنی فرنگی	دغه حال پر افغانانو نن راغی
افغانان دی یو دبل سره جنگی	د غیرت بگری وغامہی ته لوېد لي
غواہر هغه نرپه اهاکچی وی سنگی	د برین نرپه وال دور وپه مرگ کچکچن
تر دې نسته بله لویه بی ننگی	چی دبل په اشاره خپل ورونه وژني
زوم و ووی ژوند تېروپه خلق	نه آرام اوتہ امید د هوسایي سته
د هغو ظاهري خوی وی پلنگی	چی پر زړه پی در وپو د حبت لاپی وی
لمری ضرب پی وچې پر تاج د کلنگی	په میدان کی چی چرگان سره بیرسی

پیشا، خوځ دي پر سورناکله غوږ نیسي

چی وی پورته آوازونه سورنگی

دلته گذاره سختہ سوه

دسپين سرودناروي بدراحي
دسپين نيزودگيلوي بدراحي
مشران جي دخيل کورمسئولہ نہ وہ
دکرو ورموختہ دهغوي بدراحي
چي پي کورکي نہ تنظيم نہ دسپين وو
لہ دې گڏو تنظيموي بدراحي
چي نہ قول نہ وعده وي نہ وراشه وي
لہ درواغود وعدهوي بدراحي
دلائل منطق چي نہ وي پي مجلس کي
ويچ دلومر واوزوي بدراحي
فيصلي چي پي عمل کي تطبيق نسي
پرکاغذ د فيصلوي بدراحي
هسي دير شيان موجود ستہ بدسي
خصوصاً آباد جنگوي بدراحي
ريشاؤ لارسه يوي بلي سياري ته
ستالہ دې نصيحتوي بدراحي

زوی مری لاس نه اخلي

سحر گروڅه جادو را باندې کړئ
عقل فکري دی نر مال ه سره وړئ
د خپل ځان سره مې وال و اختيار نه سته
کشي مې لکه مز غاړه کي پېرئ
د ژوندون د پاره مخکې راته سره ده
د مرگي په کت کي پروت يم لکه مړئ
د کم درد تخه نالش وکړمه خلکو
د وجود هره حصه مې ده کو مېرئ
چي بي غوښته هغه هوډه بي پوره کړه
پرڅه لاس را تخه نه اخلي زوی مړئ
د دور ورونو په لاس کي سناخي دي
يو د ابل حلا لوي لکه اوږه کړئ
د خپل کوره بي ريشا بهر ته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غوړئ

للو، لـو

الا هو للو، للو، خوب دي درسي دلهو للو، آهاى، آهاى، للو للو
د سترگو تور د نرگي سر، للو، د توري شي ژپه لره للو، پر د بنمانوسي لاس يره للو
الا هو للو، للو

اوس دي خوبونه كوه، پاك خور كونه كوه، پر مور نازونه كوه
خان مره وه په شيدو، خوب دي كوه تر سپيدو
الا هو للو، للو

سباقومونه روزي، كار له غيتلي پالپ، دوى ته د لوزي ساتي
خښتن د لويو كارو، د نوي، نوي فـكـرو
الا هو للو، للو

ته به اقوام وينوي، ته به عوام وينوي، بشر تمام وينوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو للو، للو

نړۍ كي سپين دي كه تور، هريو د خان بوله ورور، نړۍ د ټولو لوى كور
سره يوځاى د قرونو، پر د بستو غرو وړغو
الا هو للو، للو

وچه بديا اوبه وه ،خري غوندي شني کوه ، زوزان د بچه رپه
زړونه راباسه دغرو ، وټه بند پير رودو

الاهو لלו، لלו

پوره که لوري هيلي، د مرگ سلاح کره ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کره خطر د جنگو، خلاص کره بشر د لمبو

الاهو للو، للو

زما وصيت ومنه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلکو کهه
دغه قيمت د شيدو، ستا تخه غواړي ببو

الاهو للو، للو

د خلکو نړۍ وساته، زه يې د نړۍ وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواړي گرانه للو

الاهو للو، للو

آينده بڼاد اوسي، آرام، آباد اوسي، لوی سې د مراد اوسي
زما نازولي زه گوا، چي هېره نکړې آذکو

الاهو للو، للو

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړۍ
دا ده دبشر، بشرخواهی، انسانیت نړۍ
دا ده د انسان د ترقی او عصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللې دورورۍ او د بشه نیت نړۍ

دا جملې که هرچاپه رشتیا سره ویلي وی
نن رښې د ظلم او ستم باید ختلي وی

آیا استعمال د اسلحو تاسې ژوندون بولی؟
جنگ و انسانانو ته پېشرفت او تمدن بولی؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولی؟
و وایاست رشتیا چې دغه قتل که خون بولی؟

زه د ورور وژنه خودخواهي و جهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوړې پرې دفاع خلگو ناوړین دی مصیبت دی
دوی وایي چې جنگ داخلي کار د مملکت دی
لخوانه! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چې جگړه وي دیو، ان مسؤلیت دی

هرجنگ په داخل کې د خارج څه تمویلېزي
دخل د خارج وي د سد خلگ په پوهېزي

غونځه د يو.ان د سرغڼه وعاقلانو وي
داسي معلومېږي چي بازي د هلکانو وي
حکمه فيصلې بي نتيجې د اتايا نووي
يا د فيصلو تعميل پلاس د استادانو وي

ورده د يو.ان استازي ژرچي استغفا وکړي
يا دي د بي وړلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهيزي چي جنگونه پر غله وي
حکمه فيصلو کي د زورگير درنه پله وي
هرضعيف النفس د زورورو پر پله وي
نه دى عدالت چي ناحتيونه شله وي

خود به په نړۍ کي تزدې ليري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورگير پر طرف بلي وي

جوړي تباهي ته کارخاني د سلاح گانو دي
گتي د غټانو تاوانونه د کچنيانو دى
ناز و نعمتونه د قوي تننگدارانو دي
واړه اختيارات فقط پلاس د خوگانو دي

زه ريشا انسان ته انساني خوښه تل غواړم
يا دغه نړۍ د خپل مدارنځه و تل غواړم

که رانله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډير پاخه راځي
گوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش ميدان ته بڼه په پوره زړه راځي
اوس د گل هوسو گلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس يې د راتگ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر غږه نه د پواله راځي
يوځل چي د غم کبله منوله سوه
بيا په وراپکوندي د واده راځي
هر وخت چي سرک يې اوياشي وليد
هغه گری پلي اوسپاره راځي
يو کړت که لمر تر اوره ووتی
هله به ريشا د لمر وړانگه راځي

داڅه سوران راغلی دی

کله بیا غوړې پزي د دې باغ غوټه
ثرېڅران پر شنه بهار راغلی دی
خپل باغ ته څوک کله تیریدلای سي
هله ته درنده حیوان راغلی دی
ما تي لکړی ځمبل بد نونه دي
نن ورځ د سوتي دوران راغلی دی
زه چي آینده ته نظر واچوم
نرمانظر ته وران جهان راغلی دی
اوبنکي د یتیم دوچید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلی دی
خلک خوري، د بري خوري، سکروتي خوږي
دا رنگ خورنده انسان راغلی دی
دا سي خورنده پهلوان شرڅملي
دوی لره دلري نريان راغلی دی

ياران يې بد راځه

نرما خوانزه ياران دي چيري راځه تللي؟
دوى دي تللي كه بل چا دي تيراىستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوى كي څوك ونه ليدل نباغلي
نه خبره، نه پي شربه، نه وراشه سته
نه پي زهوز د پرگنو حقوق منلي
دلته يود زمه خوا خونړى پيدانسو
كنډوالې، ياتشي توري دي كوډلي
اوس به چيري نره خوانزه ياران پيدا كوم؟
چي پر لوتوتوپو ناست وي دكلي
شكايت، درد وغونه مشترك سوه
ريشا ستا په شان دي ټول پر زړه وېشلي

دټولوزرونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، اړهانجن نړۍ
کم طبیب دی چاره ساز، د خونړمن نړۍ ؟
پاک صفا نړۍ ۍ د رحمت پيدا نه کړي
چي بي گورم هرځای وينه، خیرن نړۍ
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکر
نه خونړيزي زړه پر حال، د دښمن نړۍ
د نانباده نړۍ گي حال چي چاته وایم
تر ما ډیر د هغه خواروي، غمجن زړه
که په مینه کي د مینۍ خونړمن وي
نه جوړمیزي په تعویز، د مین نړۍ
د ډیر گرومه تخه ډک نړۍ ونه ځوانان سوه
نرنده دل به وو پخوا، سل کلن نړۍ
لکه نور زړونه چي ډک د اړهانو دي
د ریشا هم هسي ډک د اړهان نن نړۍ

تر مرگه خوب

زمره له ديمه گرومه خه پامه سوب کوي
عقل سوگوږ وږنن ليونتوب کوي
مينه د پلار مړه غواړي اخلاص غواړي
نه بنسايي بي نمره چي مينتوب کوي
سړي چي د جهل امبار ونه وي
خوشي دى ادعا د سړي توب کوي
چاته چي عادت خوب گولي سولي
پروت بدوي تر مرگه پوري به خوب کوي
گيندغوندي چي سره د د هوا خه سو
کله بي لغتي ويراندي توب کوي
گيندچنځله پورته خيالات نه لري
واري د لغتوي لومړ توب کوي
خواني ککړي تر خاوره ولاندي سو
نر و مريشاه قبر و ته مشر توب کوي

وي شرمولو

ديرو شرميد لوتر هر چا پوري . خومر نجالتيو تر دنيا پوري
هڙاي ريشخندي دبل لاسه يو . خه جواب به وايو تر بابا پوري
ستري جي سي جي بل خوك نه ويني . مري ستري ولايو تر سينا پوري
خوندر درواغان موهم وانده پيدل . حق وارو باطل سوهر رشتيا پوري
ديري دوعدو خلاف ورز رستو . نه ورسيد لي تر وفا پوري
دارمنه بي هم دباور نه بولم . سل شري بي وکري تر سبا پوري
خنکه بي تميزه نرمانه سوله . خاندی دريشا خواهره شري پوري

ياري صداقت غواڻي

ياري نه ڪيڙي پنهرو رحمت غواڻي
هر قدم د ميني غور، دقت غواڻي
جي رضا د يار حاصله نڪري گرم دئي
خوڪجي گرم سوهنه ولي جنت غواڻي
رسيدل د عشق پر لار تسليميدل دي
خوب و خيال دي چي به مفت و صلت غواڻي
په آخري هغه پاته شرمندہ سي
جي د يار د خوبني پر ته عزت غواڻي
د غرور د خره د شابه راشوه سي
غمازان چي مي د ياره فرقت غواڻي
ريشا' صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواڻي

مخ ني راولگاوه

زندگي راته زندان سو . ديوالونه نرولانه سوه
اولادونه اٽڪري دي . آزادي غلامانه سوه
خه شي وکم؟ چيري ولاسم؟ . ڊيره دي وڃيل منفور ڀيم
ڪشان مي په خوله نه دي . مشران مو نانزدانه سوه
په ما مخ دئ لگيدلى . څوڪ مي غوڙپر کربزونه نږدي
دوروستي عمر خواري دي . ڀيادي ولاهه ٻه ڳانه سوه
څوڪ مي ولي په ڊبرو؟ . څوڪلوي مي ، غموي مي
چي پرسدي ڀان بللي . هغه واهه ديوانه سوه
ولي مينه الفت ورك سو؟ . ولي هيڻ ترحم نسته؟
ولي عقل و'لاهي پنبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختيارات مودخان ندي؟ . که ڊبل ڊول ته نڃيڙو؟
که موسد دسره تللي . چي کارونه خصمانه سوه
پي چاره ريشا خوڙيزي . وروستي عمر پر تيريزي
دويمه پيه لاس کڻي پوت . نرمه ڊگرومه پيقتانه سوه

دغه دی ایتارنو

نور موغت کړي غنټه وويي لانور
خان مویت کړي ټټه وويي لانور
خو مري سپک سوي پود بل په تله
ایا تر دغه سپک وويي لانور؟
نچپله سرو کړي دی وروڼه
په غم ککړ، ککړ وويي لانور
بل ته خندا خان ته ژمارا وويي
خپل ژرید کي ژمه وويي لانور
خپل خوړ وويي بیګانه په خوښ سید
بل خوړ وويي خوړ وويي لانور
زموږ په غوښو اجنبيان مله سوه
هم مستو، هم مړه وويي لانور
جوړي مونه کړي آبادی وځان ته
آبادی چیري نړه وويي لانور
ریشاپه خپل غم مصیبت کي د وځان
ندی انصاف چي زغو وويي لانور

کفن کښ

چي پوڅه سي د ژوند کار سره تېليږي
بيا پکښې باسي ترڅو يوا بلېږي
کله کله په اميد سره زړه ښه کړم
تر نظري پتوڅ وایي تېږي
چي څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چي هرڅه لري هغه بيا وي خسيږي
هيڅ دروغي اميد مکره دهغونه
چي وړاندي يې وي لوستلې په تدريس
يم د ظلم په سکهجه کي ورنغلې
د قوي لاسو په زور سره يم پرېږي
دا امتاع د کم ځای و بولم بيارانو
چي پر ليک نه امريکا وي نه انگليس
ريښا هسي کفن کښ کس ته حيران د
چي يې وکښ د شهيد څخه کمېږي

بي باوره وعدي

په وعدو په قسمو بي باور نسته
چا که خپله وعده خو ځلي کړه ماته
د هغو قسم، وعده خا ايستل دي
درېشتيا د صداقت لار ځني پاته
ليري، ليري او گونښه ځني تېر پزه
له کاذب سړي مخ وگرزوه شاته
کاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غورځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړئ
خصوصاً درواغان نه بنيابي ملاته
د دروغو منزل لنډوي د امتل دی
په ميدان کي ژر راوړي ورېشتيا ته
بي حيا ته د حيا اميد ونکړې
مرگ بهتر وي حيا ته له حيا ته
وي ساته په صداقت پاکيزگي کي
خدا يه احقه لار وروښي ريشاته

سل د زرگريو د لگر

د ماتول وار يې خوړلې، پرکله د اتحاد دى
 ما غزه تيت زري، زري سوه، کاري وار د استادى
 پښت له پښته بيا تر زويه، دى افغان اولس نېکخويه
 پر ميدان يې کلي لغړي، داد کم يزيږد ايداد دى
 نه مؤمن غوندي زړه سوکړي، نه انسان غونډ خپلو کړي
 زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلا د دى
 که پابنده د قران دى، که يې خوى د مسلمان دى
 که خبر په سود، نريان دى، هلته پاک د دوى جهاد دى
 بڼ يې وکښ د خوش بڼو، ريشه کش معانيد بڼو
 چي بنا پر بنياد نه وي، تعمير خوشي يې بنياد دى
 پي يې اښى د ټول کړي، پښ ستون چپه کيدل کړي
 تر هغو چي نړۍ کيزي، و فولاد لره خراد دى
 پر دک خم چي د آسافي وي او تر خوچړنگي باقي وي
 نشي به ملاقي وي، خماري ته پر نه داد دى
 چي بگري يې د اسلام وي، خو په نيت د دويا دام وي
 که هر خوملا امام وي، هسي پت لکه صياد دى
 د مغز وڼه څه بنيادي وي، چي يې ژوند نامرادي وي
 بنيادي نه لرو بنامتو، د ريشا زړگي نابند دى

پس گردنی

بد نیتی دي، یو تر بله بد بینی دي
تر بکنی دي، خصومت دی، دشمنی دي
بی عدلی، بی انصافی دگمه راغله؟
دبی وسو پر حق چور دی، شنجونی دي
اولادونه دکم دو، دي ډانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرگنی دي
نیک اعمال ولي بدلېزي په بدیو؟
که دقیق سودا خبري بیروني دي
پر دښتوگر زیدل کله تمدن دي
په ښارو کي پاته لږ څو کورنۍ دي
خلکو څه کوی؟ پرکه خواړهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدنی دي
تریشا" وگوره پر شاوخوا نظر کړه
درته پاته چي لاڅو پس گردنی دي

نوتی مرگ

پرزی چي مغزې دا سلخو سته
و بشرته نوبتونه د مرگوسته
که مری له ما خطاسي پر ورور منبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانوسته
استعمال د اسلحو باید جاري وي
په تعطیل کي یې تړل د فابریکو سته
انسانان چي یو د بله سره وثرني
بلڅه نسته تنها گټه د پیسو سته
او که نه نور وروڼه ولي د ښمنان سي
په هر جنگ کي پټ لاسونه د پردو سته
که سلاح سي د نړۍ له مخي محوه
و بشرته فراواني د نعمتو سته
دوی د دې دنیا لذات ځان لږه غواړي
و پشاته صرف نعمات د جنتو سته

نامېندي

خُمه خېل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنوسره
اوبښکی سوي لارونه د غمجنو کاروانوسره
لاره ده اغزنه سړک وړان پل نږدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصاوالادوسره
خوری د لارختم سونوکان خوږمه دلوزيڅه
وچه وچويي ده درخته نسته د ابوسره
ورک مي سوتاتوبی نه گنځ غالی نه دیوال ښکاري
ورځی تېرومه د قبرواوکنډ والوسره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوږه صدري يووډ جېبو سره
هېهات چي دا اثرانده سترگي بيا د اوبکو وچي
هېهات چي په ککځي به وي ناوياني د مړوسره
ریشا دانسانود خوښي موزه تللی ده
شین پاليزي لابن سود اوبانوپه گلوسره

حق ده پېره

ژبه خوله کي دومره کله سوزنده ده
لکه بل چي مي پر زړه د اور لمبه ده
غمازانو زه پر خوله يم پېژندلی
چي په ما پوري خوږه گوله ترخه ده
زه انسان يم د لرگي نه يم جوړه سوئ
ولي کش زما پر سرد غمراهه ده؟
خو وتبر لره درختي لاستي ورکړئ
د رېښو څخه چي قطع يې تنه ده
د غرو مې بي خلک متوله لرېدل
پر راغلې نن دبيري پرې لوزه ده
په غيوت يې د زمري نوم وگټلئ
د بابني پنجه يې ښځه پر کله ده
نن يې ولي د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروت يې خالي اوچه ډبه ده
خو عقلونه په سرو کي پيدانسي
د هر چا څه ورکه لاره او کوڅه ده

لرگي يې پکار دي

هیڅ قوت وړپاته ندی، یوزره
باید نسي پر خپل ځان باندي غره
د مېوې امېدل هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، ياپه پنځ کي وي اړه
وچه درخته بيسرته نه کوي برگونه
نه گلونه، نه ښاخونه گرسره
دچرسی زويه دگت امېد مکره
دهغوڅه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه درلودی
چغالان ورځي پر در او پر نخره
دلپوه څخه نمت مزونه لابيږيزي
چي له څنگه ځني پورته کړي بړه
زه ريشاء دهغه چاشه ډير بېرېزم
اسلحه چي يې وڅنگ ته وي خړه

د زړه غمچینه

گرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یوځل چي دیار وڅنگ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کي یو کتاب خبري کړي
زړه کي یې ساتي پټه مینه ده
کله چي په ناز سترگي راواړوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشینه ده
شونډه چي یوځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقیننه ده
لوړ قديې چنار غونډي رساینکاري
ملا یې هم باریکه هم ورېښمینه ده
کله چي کوڅې په خپل لاس و اوښتې
هغه د ریشا، د زړه قمچینه ده

لور خټلم په زېږخانه ننوتلم

ما قضا ته د ختولاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېږخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو كي زولانه سوه
نابوږه د صياد په دام كي گير سوم
بھانه راته د دام يو دانه سوه
يا به مرگ اوس قلوبم، يا به يرغلې
اقربا! راڅخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوبښ راڅخه تللې لېوني يو
دا په دې چي مشران موديوانه سوه
مدقه مي خزانې نسوې د خپلو
هستي واړه د پره ديوندرانه سوه
آئينه غوندي رشتيا نسو ويلې
درواغان مي په دنيا كي افسانه سوه
د تعمير په امېد ما وې ليځي تفېتي
د ريشا د پلامر كوند غالي ويرانه سوه

بي پرزوموتر

چي درست عمر يي تير کړم په مزووي
پر بل چا يي کله هسي شړوند پېرزو وي
پر پالنگ د عياشي خوبونه کيږي
خوب يي نه وېري چي بستري دا غزووي
تېرواته دي که دکامهيله ترې وسي
چي لوستي په نعمت او په نانو وي
په غفلت کي ښکاري ښکاري ښکارولي
حک غلي، ناست چولوته دخرو وي
د بهتره چي چپ کښيني په مجلس کي
هر مجلس چي دک په غټو آوازو وي
چي د ژرندي پل يي خړني پرسر باندي
خه ښادي به ورته پاته د مغزو وي
پورته، پورته غورځېده د بل لرگي ته
دا کارونه يا ديز يا دبيزو دي
هر موټر چي بي درېوې وي، ولاړم دی
خصوصاً چي بيا بي تلو، بي پرزو وي
ريشا، صبر تحمل درته په پکار دی
که په شړوند کي درسره که آرزووي

ژربه د نازه ولوپړزي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بي دين غمازه
تېر به دي دوران سي ژربه ولوپړزي د نازه
څوڼه څوکلېدل، څوڼه جفا هم تا و نکړله
وگوره تاريخ ته تر انجام له آغا نزه
ظلم که تعدا وه که هوس و ونو دي بس دی
نږيې تر آخره بېره منډله امتیاز نه
تاکه ځان پټ کړی دی د طلسم په لباس سره
اوس نگار پوه سوی دی چي څومره يې چمبازه
څه تورې واخله د جانان بې اعتقاد ده يې
مالره دخپل جانان د وصل درگاه بانه
خوار ريشا په عشق کي که څوڼه څوکلېدلی دی
شکر دی خاوندۀ معشوقه پوه سوله راز نه

کوربل

چي ترسترگوي ديار اوربل جل بل سو
اوردميني مي دزه په کور کي بل سو
نازه دمه وم دسوي زړه د سوخته
زه مي وروسته بياله سوي خه په کور بل سو
د فراق بقى بيان راته انگاردئ
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو
د حباب ترچترلاندې مي اتراغ دئ
د سکرو ته په باران کي مي مزل سو
هيڅ نسخې مي د مرض علاج ونکړ
د گولۍ پرځای گولۍ راته اجل سو
ريشاه ستالا آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه د غشو واري مسلسل سو

سرشکونی

د خپل ځان شپې يې وسوئ په لمبوکي
په کندري کي پاته نه سو سپروني
د بابا هستي يې ورکړه بېگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژرغونی
هيواد ټوله په لمبوکي سوځل کيزي
پاته نسود ادې پر سر پروني
هيواد وال دي ترخپرو لاندې سوي
پر لرزانو چوکۍ جنگ او سرشکونی
پر ماشه باندي يې گوټي سره ايښي
وکوټي ته کروړ د توپک نوني
چي د جنگ لمبې يو لږ څه آراميزي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اور لروني
چي جنگي جامه و جنگ لره په تن کړي
بدي اوسي ساده دله برگ پتلوني
ريشا ناست په لنډه بله زېرخانه کي
پر پنبو درد دئ لگېدلی لکونی

مخ ته کرکڙي

شهرستان یوارپه کړي انډي انډي
خني وځلوي هریوخیلي ونډي
انسانان هم خني دي لپوه صفته
ځلوي دورورد ماله څه پلندي
د حلال مالوې نه وکړله څکه
د کي خيتي د حرامو تندي تندي
چي دخولې او دزه لاره یوه نه وي
منافق دی په اسلام وهي ملندي
رقيب لس گرايه بدتر تر شهربانو
عاشقان يې پسي واخستل سالندي
ومزله ته رسېده هغوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کرکڙي
د ريشاء او بزده مزلونه دي په مخ کي
رېبه ته کړي او بزدي لاري ده ته لنډي

تماشه پي کوه

نه ده نکيائي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
خوپکښي و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې شرونه څخه تنگ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح يکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشرو تباهي ته ځي
سيل کهه ريشا د جهالت نخښه

د بل لاس

ډير بشاش مخونه سوله پرمه ډير مړه
ښادي ولاړه خلگ ډير دي غمزه
انساني خصلت د خلگو فراموش سو
ولی، جوړی، کړی، د ځانه درنده ؟
مړيده يې د انسان په غوښونسي
چاپيدا کړه دا د غوښو خورنده ؟
وړونه ولی یو تر بل تر له وتلی ؟
رسوايي ده ، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلگ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خدا نسته شنډي بوځي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده
ریشا ناست د بې وسې څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

توله دی دی

بیگانه ته یې بنندي خپل وروړیې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان یې خړ کړی
هست ونیستی یې وایه ورکړه وپردوته
د اولس تر مخ یې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره یې اولاد ته څه را نه وېه
لاد لاسه یې اولاد ته ځان منگو کړی
د بابا عزت یې وپیلور په جهل
ځان یې نورو ته په دې توگه گډ کړی
د خور کې بنارسې جتي پر سر کړه
ده وخور ته ور پر سرد غم گډ کړی
د هیبه یې زمریان لا لر زېدل
نن یې ولي ځان بښې لره کو کړ کړی؟
په پاکی کې یې قدم مخ ته وانه خيست
تر ځواپي لا میدان په غم کړ کړی
توله ته یې غره مسه په کردار دی
ریشا ښه سوچي اصلي نتردي پر کړی

تخصي حکومتونه

برني پر پروني باندي تاوان ڪړه
نئي ته د سبا وعدې بيان ڪړه
چي سبا سوتيا رتي د تينبتي نيسه
آماده واستغاله خپل خان ڪړه
د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بيا پيدل شکل خان عيان ڪړه
ته ودي په مطلب ښه سره پوهېږي
بېچاره خلک په خان پوري حيران ڪړه
په خلوت کي تاته هر عمل جائيز دی
پر بهر خبر د خدائي حديث، قران ڪړه
که په پتو محفلو کي هر څه لڅ سي
خود باندي سپين پټکی، کيس تمبان ڪړه
دا دن د بدکارانو دود، دستور دی
چي د خلکو تر منځ سپين خان مسلمان ڪړه
که رضا د خدائي مخلوق خان لره غواړي
ريشاء خان دي حقيقي عالي انسان ڪړه

پښوته لویزي

که سیله اوږي که سوځم په لمبوکي
که خدا کړم د ژوند یو په قبروکي
واړه دی دی په ما هسي چاري کاندې
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلوکي
د جانان د کلي خواته ېې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېز مه په سپوکي
د فقیر او سپوڅو تل سره پرتوې
په یوه ډوډۍ را لویزي تر په پښوکي
خو پېش روي خپل جانان ویلي نه دی
غمان را کله شمېر مه په سروکي
نرما د عشق مس معلوم سوي دي ویاړته
راقیان تر حسابیزي په پېردوکي
په رشتیني عشق ېې نرما گل رخ خبر سو
ریشا، گرز د گلا نو په باغچوکي

دمغزو عمليات

ور کاوه يي دکومک په نامه ونډ
اوس د هري روپۍ سود اخلي چهارپنج
د سرو نروکتوريان يي په غلا يووږه
زوي منگي يي ورته پرېښود پرگروڼج
طلايي خبتي يي وهرې په عوض کي
ورکوي وچه تکی لکه اسپنج
د بابا غوښي يي وخوږې کارگانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چي ساده مسائل دير اوسي بغرنج
د لستوني مار دئ دير په عذاب کړئ
سوه د هريوه بڼه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکړه ورته پاته
خغلوې ژر اوسني پخوانۍ گنج
يوه ورځ به د حسابو کتاب راسي
چي يي وپيچي مغزې، پښې و آرنج
ريشا هښي ناست دئ په چرت کي نه پوهيږي
وهرې له دغسي ناخوالو څخه رنج

تالي ختي

چي پرچايي د عذاب سترگي کړې غټي
هغه دم هغو په پښو کړې چوټي
نه اسلامونه شهامت دي نه غيرت دي
چي دورور په غوښو ووهي سمي
د اښکار ندي چي پر لار لاروي لڅکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرگتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مزره کا
نه چي بل درته ولاړوي تالي خټب
چي دورور د سر په بيه لنگي غواړي
خدايه! مه کړې راپر سرهسي خرق
پر کاغذ باندي مي وکښې خو خبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه خټ
د ابيتون د ريشا که چتيا ت بولي
نادانانو اعتراف وکړه په مټي

ورستي هگی

لو گيله د زور وروڅخه کيږي
چي وې نکر د کمزور و لاس نیوی
د تور ز نوښمله ورو غیرت ندی
چي کوي د ورو پر حق باندي تری
چي ملت یې تر خپل ځانه پوري هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې یې نتیجې وي
پکښې گډې په خیرن زړه سوسې
چي تر چرگي څوک ورستي هگی کي لاندې
اسد مه کوه چي وباسي چپې
مسلمان که تر نامه بهر اوبه ده کړه
پر شکنیم که یې لنډ و ونیم گزی
د خالي اوبو به څوک کوچي وانه خلي
د غر کي چي هرڅونه وي شپړي
ريشا هغه وخت خپل ځان مختور بولي
کي یې وکی د تېر يو مخ نیوی

د بندگۍ ژوند

شوه کيږي به د قبر و زندان ته	که هرڅو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لارڅي دي اخستې ده بنديزي	فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي	کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې ټوله غومبولي مښان گزري	نرمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت تشو د ننه	خلوتگاه و هر فقير ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت څوک محصور کړي	ورته پېښه نا جوړي د سانبندۍ ده
د ريشا ژوند نه شاهي نه فقيرۍ سوه	نرندگي د بندگۍ د بې خوندي ده

د سرو نولو

نه ورځم د يار کوڅې ته نه ورځم	توري جولي هلته تگ و دوکوي
سپي غمازي لاره بنده کړې ده	درکي د جانان ولاړه، عو، عوکوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم	لارکي رقيبان راته پشروکوي
ياري د زړه کښت ته ورلوېدلي دي	هلته يې د عشق د وېرود روکوي
کله يې د حق آواز تر خوله څيرې	دوی لکه ميناوي کمپکوکوي
ډېر، ډېر درواغان يې اوږدلي دي	پوه يم بيا پر نورو وعدو څوکوي

نسي رسېدای ريشا تر يار پورې

خو چي جلا دان د سرو لوکوي

نه تعليم نه تربيه سته

مکتب وران سومعلمان ځني کنده سو	تعليم نسته ماشومان ېې تربيه سوه
مور و پلار ېې د دودۍ په نعم اخته سوه	تربيه د ورکو جنگ دۍ يا ښکځل دي
په ډېروسره ولي ديوانه سوه	په کوڅو کي کچيان واره لوچگان دي
خوی خصلت ېې د حيوان اُده سوه	جهالت ورځ تر دبله ورځ ډير پزي
اولا دونه ېې کوڅې ته ورايله سوه	پلار ېې وزي دروږ و تولد و سته
هم ېې ناسته هم خبري د شوده سوه	انساني خوی ېې بدل په حيوان توب سو
پر کاغذ د فريادونو مجموعه سوه	د ريشا دخولې چي هراوف، آه و نزي

دغه حال دۍ

ويني ېې چيني په ډېر لذت سره	غوښي خوري د خلگو په جرئت سره
خپته به ېې و مونږلي د چت سره	نس ېې ورځ تر بله ورځ پارسوب کوي
څيرۍ به لږ شين سي په شدت سره	ورځ رايي چي لږۍ انفلاق وکي
رايې نيوي جهل په عزت سره	وي پلورل د پلار هډوکي وپلورل
گوري ټوله حال ته په دقت سره	مه کوي د خدای وروۍ ته وگوري
گډه ېې عقلي د حماقت سره	دا د هوښيارانو کار نه بولم
ځي به بندي غاړي د ذلت سره	چاچي د ښوږ لو حقوق لاندې کړه
دادۍ ريشا ټروند د شرافت سره	چاکه مظلومان لوري ته پورته کړه

زړه ته مولويزي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندگۍ سوه	موږ ته پاته زندگي د بې ننگۍ سوه
نرمانې نن ورځ دي مړه چيچيان ايستلي	زما پخپل پي دا دنيا ورسته هگۍ سوه
خلېدونکي خلا ورکه سوه تياره سوه	له محفله څخه پورته ماړ د ننگۍ سوه
ترانې د عشق به هر چا نر غولې	خولې گۍ سولې او ماته سارنگۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي	چي له سره راشوه شخه لنگۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه	افغانۍ توره وروسي يا پر ننگۍ سوه
څوک دي ولي په وينا وونه پوهيزي	ریشا ستا ژبه تويمۍ سوه که گونگۍ سوه

ژري تلي

داڅه حال د چي ژر ژر کوندي رنډي	ديوې هفتې ناوياني سولې کوندي
د چاپشې لکه پخلي دي د نگرې	د چاپندي، پنډۍ، نورې هم سوېنډي
نااهلان په دغه حال پوري خندا کا	عاقلا نو ورته وچيچلې شوندي
خلگ نه گوري وبدي آيندې ته	و جواب ته يې نيولي خولې دي مندي
ټول اولس پر دې کبله نه ځاييزي	پر کښې کبله نه سي لويې غنډي
چي پهرې يې د خپل کامه پوتولې	د هغو چهرې عالم ته سوې برنډي
د غفلت تلک يې کش کړې پرې باندې	ژري تلي يې راووتې تر څنډي

ریشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لاري و ځغله په منډي

ولي بل ته اريو؟

تيل مونسته د خراغ او د اوچاغ	بل ته اريو مونږ په تيلو د خراغ
پليسوزمو و خپل ځان ته پيدانکړي	لگولې مودې بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتياج يو	په هستي کي يونستن زيرگي داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه	مگر نور يې له توليد څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که يوه گوله پيداسي	د هوا څخه غوټې وهي پرې نراغ
خولې ته منډي د زړه حال ويلای سو	مونږ د بل تر نظريو لکه الاغ
ولي اريو په هستي کي د بل لاس ته؟	راسې ويا سو د دې اړتيا سراغ
که اصلي علت د دې حالتونو غواړي	ريشا وابه وهرې پنځوس قسه درواغ

د غلو ملگري

نه جوړېزي څو اخلاص، صداقت نه و	نه خپل کيږي تر څو مينه، الفت نه وي
وهرچاته خپل حقوق کله رسيزي	چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که دچور دپاره تړي وي پرانستي	په هغه ځای کي د خلکو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملگري	مال لا څه کوي د سر امنيت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هر ځای راغله	بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پرې وسو، زوره ورکوي ظهونه	د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ريشا، غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشري خيانت، بجهالت نه وي

څنگه وکم؟

د فراق په لمبوسوی خوړین ځگریم
د وصال په امید ناست صبح و دیگریم
ماد مینې لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډیري خونړي رڼا وند په نظریم
د زړه ویني مي دخولې څخه فوران کړي
کج تر گانو یې وهلي په خنجریم
سرو مال مي د وصال پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم
سپي رقیب دیار له دره فراري کړم
دهغې ورځي تر اوسه درېدریم
چي په سپینه وړخ کالي راڅخه کابزي
نوبه ولي هسي غلوته خوش باوریم
له درباره چي آشنا نا آشنا باسي
زه پرېشا به تر هغو د بل پر دریم

بي فائدي مجلسون

يوسري وي دتوپو پد وشتوستري
بل په خفاسته پردنستوبيا بانوستري
چاشپه تيره كره په چورسي روان دي
دهغي خوادگوني په لاور وسترې
چي لري بي لم خواست لاس بل ته نيسي
سوادار پزيرارتو په نفوسستري
خوك جامونه پي پري چيني تشيزي
خوك كاگل لره د بام په كاسرستري
خوك په شام پارس مخ زره خيسته كړي
بوت پاليش والا په بوت وموز وسترې
شپه او ورځ يوځاي وبل ځاي ولې مندي
هر هيت په بي فايدې مجلسو سترې
دي ستر يا وكي ظاهر منفعت سته
په باطن كي وي په دكو كهوسستري
وريشانه هوسايي نده ور پاته
هر ورځ په جناز و فاتحو سترې

نيكي غوښتي

پناهه را که دشيطان دوسو سو . حب مي و باسه له سره د پيسو
 ماد حق او حقيقت پر لارهي کړه . چي را ووزم د نااهلو د جلسو
 انساني خوښه نه باسه هره کړه . نه ليوه غوندي چي گډيم په پيسو
 دهغو ملگري زما په نصيب مکره . چي په دام وکولم کاري د نشو
 چي تير نه وزم د نا کسوي وينا و . ما غالب که دشيطان پر دسيسو
 دريشاد تسليم لاس و تاته پورته . خواست کوي د خان اولاد اولسو

په وينه بده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه	يو د بله په ميدان کي سره سره سوه
د غرو په څخه بيا پرستي راغله	حقيقت په سترگو نه وينې پرانده سوه
چاودوی ته د نشي پيکاري ورکړه	چي مستي يې د مورلي په بنغيده سو
لکه مېر د بل دعوت ته حلا ليزي	غامي پرې مذبوحانه يې غوڅېده سوه
په خوښي مواد لري يې ماغزه دې	په وينه سوب کي خميليدلي د بڼه سوه
د ريشالزان نه بزغ مخل بزغ کړي	د ازغن او انرې سوړه سرينده سوه

وچاته ور زغ کرم؟

هدير وکي مونږ وچاته کړو ورنه رڼه
ساکنښ نسته چي دخلگو ناره واورې
مونږ دخپلو پيشرفتو لاري څارل سي
شاوخوا سوې راته بندي ټوله لاري
چي رشتيا سي اوس په هيڅ چا باور نسته
د باور د لاري مله سوله بې لاري
گرم و سرد حالات پر مونږ باندې تيريد
سپيني سرې سترگي چي وينم خونگاري
باوله يې رابلل درنځ علاج ته
اوس به خورم پرککړي دگوسو واري
خوراډيري د اميد وعدې بې را کړي
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناکاري
درېشاحيات گړي په گړي مرگ دي
چي دنره څخه يې ځي د وينو داري

پرکمه رهي يو؟

و مزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تگ کي په پښونځه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
نرما په نخ کي توره شپه ده مازيگر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره ي بنده
د مرگ لور ته زخي زړه سوئ ځگر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاریکه
په بيابان کي دوري، هيسته لرو بر ځم
بي آبي ده احتمال د چولي شته دئ
تر لږ څرکه ناخبره يي باور ځم
نرما ريشا څه د سفر لوري ورکړي
چي پرکمه خوا روان په کم سفر ځم

پښتون پاته سو

تخت د سليمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو
کرار، کرار پسي ټوليزي ټوله
تن به روان سي که پرون پاته سو
چا زرغوني درختي د پنځه وکښې
د بل آباد باغ شين، زرغون پاته سو
يو د بل مال ته پر څلورو ورځې
د بل يو لاس او يو پي ورون پاته سو
انسانيت د افغانانو ولاړی
اوس يې خالي کوټه و پتلون پاته سو
انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، انزه، ازبک، پښتون پاته سو
د ريشا نوم او يانسان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

لاس يوکی

پښانه، تاجک، شيعه، هزاره گان ترکمن، ازبک، بلوچ، نورستانيان
هر تکم چي پدې خاوره کي هستيزي بلل کيزي په يوه نوم د افغان
افغانان د دې هيواد ميراث خواږه د خلکه ټوله د دې خاوري دې بچيان
اشغال گر غواړي چي دوی سره جلا کړي چي بيا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چي پر قوم، مذهب يا بېل کړي پدې توگه يې کمزوری کاندې توان
بيا جلا، جلا پر هر يوه حمله کړي د بشر د غوښو ويزي شرمينان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي د دښمن په دسيسو دي پوه کړي ځان
ديووالي اسلحه خورا کارې ده په تفاق کي د بل گټه ده خپل نريان
که بيا غواړي ملي وحدت يې شرط دی يې يووالي تدريجي مرگ ته روان
يا به حتماً يوځای کيزي يا به ورک وي د ننني دغه ټول افغانستان

د ريشا خبري هر شنونکي اوږی

د کمود پاره ندی د ابيان

ذغالیان سوو

راته پېښ دى هره ورځ نوی سردرد د تور مخو سکر و گاز کړم گرم، سرد
لغوړ نه سرد دي او سپر چرخي ده زه به مې ریز دي د نارنج په رنگ، رنگ زرد
هوايي سوم تکهاری مې په سر کښي تر غوزوي تکان باسي مرد نامرد
د کوټي یاران مې واده هوايان دي وکومک ته پیدا نسو بل هم درد
آرام نلري په سر کي مې برچې خې سر چرخو کوم د ژوند څخه دلبرد
چي بي ووينم تور مخي بد مې اسي نرغالی کړم د تور مخو سکر و گرد
زه د ژمي د ساره جنگه دارېزم چي اخيستي سبه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند پخیر تېر کړي د سکر و مخ به وي تور په عمل کرد

رنگ زرد دي به وریشا سرخو پي وي

که یو ځل پي د سکر و موسم کي طرد

فراري عاشق

چي ڄان نڪري ديار مخ ته سيلني
هغه ڪله عاشقان دي رشتني
ترچولو چي د جانان و مخ ته گوري
هغه خوشي نندار چيان دي بهرني
که د مرگ سگلي ديار پر زنگنه وي
دا و ملت دي مگر هو، زکندني
که و ملت ديار پي پر نيوفاري سو
په قانون د عشق پي خيل ڄان کي ڇوڻي
چي کوڙه ديار په اوڻيکواو پاشي کري
لري هسي تروې اوڻيکي شيريني
مهرام کاته او تبسم پي نوي تروند دي
سلا ڪن زامه به ڪري شل ڪني
عاشقان ديار ودرته ملنگان وي
چي پر د بنت گزري هغه دي لهوني
نرماد عشق صفحه ديار په توصيف ډکه
له نياسته دريشاء اشاعني

مردار خواره

مالیده خوري، هم دبري، جوارې خوري
کلنگي چرگه و چرگ واره جاري خوري
چغالان بيا د چرگانو قاتلان دي
تر منايي ډير چټک پر هوارې خوري
دلانونه ډلانونه ډلانونه ډلانونه
طبیعت يې دې ځي هره مردارې خوري
استهيا ځي يې د حرص په نسور کې راغله
مردارې لاپه خورا مزه دارې خوري
د هر چا مطلب خورک دې په ژوندون کې
يو په زور بل يې په ډيره هوسياي خوري
خوک کرار، کرار خورک په حوصله کې
خوک غوتې وهي خورايي تلواي خوري
ريشاء شک د حرام خوړو ونگرې
حرام خور آخر پر سرواري کاري خوري

ترکلیکن راتہ گوري

لامر نہ دی چي پر سري کيزي واري
لاي نہ ويني چي ويني وهي داري
نامردان وي چي پر سرو توري راگزي
پر را کسلي يي وي سرې سترگي خونکاري
خنک زره دی چي دور و پر مرگ بنادي کا
او را باسي پسله له مرگه يي انداري
دائن خه زلزله گده په نري ده
چي يي بنهي، تر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول گرو چپاول دی
چي په سپينه ورخ نيولي يي دي لاري
پر ميدان باندي يي مخ نه ليدل کيزي
تماشا کري په کلکين کي تر هنداري
ريشا، داسي تگاري په سترگو ويني
انسانان وثرني لا خان گني خدای پاري

گلگل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړي سوه
عقيد وکي پېښه داسي کزوري سوه
که په هر رقم خوش مري پيدا کيږي
ډډه نکري ټولېده يې رنځوري سوه
بي پيسوڅه، بله مينه، الفت نشته
د روپو حب دئ چي ورک مو، وروستو
کيسه برندي دبل دجېب يې کاري
که څوک خيړ سي دغه هم کيسه برسي
د روپو گوڼي په شاوړي وراوړي يې
حمالي ده چي يې نوم سوداگري سوه
سرمایي د خپل هيواده څخه باسي
واولس ته پاته خود دربري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
گډوډي، بي حسابي گلگل میري سوه
ريشا، خپل ځان دي په لېسره قانع کړه
بيړول يې وبل چاته مزدوري سوه

توپک خیل وپردی نه پیرنی

زړه چي د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي وخیل وژني
زړه کي چي یې بل داوړ لمبه سوله
خوچي زړه یخ نکي سل وشل وژني
کله سته توپیر پر د انسان حیوان
خړه وژني، غوايي، انسانان سل وژني
ډکه توپک سنگدل انسان چي واختی
خلک پر کشمیر او پر کابل وژني
دوست و د بنمن کله توپک پیژني
نه یې په پوښته یې توکل وژني
هر توپک و مرگ لره جوړسوی دی
کله ډیر عاقل کله پاگل وژني
ورک دي وي توپک دکتاروسره
حکمتش لیدل یې ریشا تل وژني

بوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دى بې وسه
موز بې وسه سووچي دوى سوه گل هوسه
نوبه خود دوس دارانو ناخبرى وي
پر موز شميرى دروڼه مال يوپه لسه
پچمچي كه څوك چيچي دادي عسل دئ
شات خوچانه دي اخستي له مگه
چي بې وسه د خپل وس په جال كښي با
خدايه وباسي كله د دوى له نه
په يوه آذان يوه مسجد كي لمونځ كوي
مگر بعضي يې ولاړ وي بې اودسه
يو خواخوږى ز موز دپاره پيدا سو
په دې لويه كورنه كي يو بې كسه
ريشا بند دئ په قفس د بې وسى كي
فرياد ونه يې راوړي له قفسه

پر صراف کلي نه چليزي

کوز بار کله تر منزه پوري رسيږي
تر هغه ف پوري پرلاري چپه کيږي
که کوته سکه دي ورکړه و صراف ته
کلي کله پر صراف باندي چليزي
د رشتياد بانغو درختي وي پر باره
د درواغو درختي وچي سي رځيږي
که د بله يي الغيچ کړه ځان ته کوته
چي مصرف يي نکري بل لره پاتيږي
چي پر لوټو باندي پورته پوخ ديوال سي
د بقاء اميد ترې مه کوه نريږي
د خولې لار او د زړه لار چي يوه نه وي
اقر باء لاد هغو شخه بيليږي
ته ډير بنه وايي ريشاء کور دي ودان سه
خو تر تا ستا مخاطب بنه په پوهيږي

راغله، ولامره

مړي کړی مور مړی بیا به یاد شي
غرو نږدې بیا به استاد شي
غم يې پر کورتوره لیکه وکبله
دو مري غم زده، سوچي به بناد شي
ډیرو نامردانو ډیر نامزاده کړل
دانا مزاده زړونه به د مراد شي
یو وار چي سقوط سوا اعتبار دچا
بیا به دوهم ځل د اعتماد شي
یو ځل چي په مرگ په لحد تنوري
هغو ته د ژوند دوا ایجاد شي
اوس يې سالگري د مرگي یاد لري
ژوندي يې باید پس له دې پیاد شي
سرپت کړه ریشاپه رنگت و تراهره
شو غمخور پیدا د دې هیواد شي

بدي خاطرې

راته پاته پيري بدي خاطرې دي
په غونډو کي د وحشي حيوان نارې دي
په ليدوسه آواز د خوږې نه ونړي
گنگوړه يم چي داڅنگه قواي دي
د خبرو مجال ندی راته پاته
يا د لاس او يا د سترگو اشارې دي
د غمجنو او بنکو سيل پر مخ بهيزي
د نرگي د وينو پورته فوارې دي
د علاج د لروبي ندی پيدا سوي
طبيان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په داڅځدای رسيږي ريشا خوره
نور دي ټوله کوښښوې واري دي

منافق

فخامخ چي درته ناست وي، جان قربان به درته وايي
که دي سترگي سوې نهامي، بدگويي يې پس شا وي
هسي خلک منافق وي، چي زړه، خوله يې يوه ته وه
ستاپر غم در سره ژايري، پشلاکوي خنداوي
په دوستي يې باور نسته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر خان بولي تېروني، د بنجني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جارو قربان او په لباس يې خطا مسه
باطني خوی وخصلت يې، دانسان نه وي بلاوي
هوښ کوه! دهسي خلکو په گفتار سره تېر نه وږي
چي وينا، عمل يې دواړه، يو د بل سره جلاوي
همېشه د صادقانو سره دوست و هميشين سره
د کاذب او دروغن څخه دوري دي دريشا وي

کوز لاس کوز مغزی

د همت خښتنان طمع د چا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوز لاس و کوز مغزی نيسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بي همت وي چي د بله مفت غواړي
بي همته بيا هم ورکړه وېر يا نکړي
خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډيره
د بل مال لږه به اوږد لاس د غلا نکړي
دا کس ته دی چه غیرت کی تر پښو لاندې
او پر خپلو لاسو، پښو او تگ نکړي
هسي ډير مفت خواړه سته په جامه کښي
په درواغو دا خبره ريشا نکړي

برگ کتل

چي پرلار ئي برگ کتل يي خوروي
په پره دي اشاره خپل يي خوروي
برگ کتل يي پر سراورونه بل کره
مغز جوش وخوش کوگل يي خوروي
برگ کتل که وي خو ور ئي نه عمل کيزي
په کلو کنداغ وهل يي خوروي
بېگانه وويي خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي گواکي بل يي خوروي
حق دی چيري چي خپل خان ور له تسليم کړي
د سوتي په نروړ منل يي خوروي
ولي برگ برگ ورته گوري، خوانسان دی
له دي لاري خه وتل يي خوروي
د وجدان دادگاه که هر چيري پيدا سوه
ريشا هم ور ئي چي تل يي خوروي

بڻه انگور چغال وهي

ڇوڪ چي ڀي پر مڻج همري پر نال وهي
خرد دوي داس سره چهار نال وهي
وي به ڀي دباغ قواله ستا ڇه وي
اما، هغه بڻه انگور چغال وهي
ڇوڪ واي چي حق دي منم وي غوا مره
ڇوڪ بيا مخامخ دي سر مال وهي
چا دامبري لار په چينو ورانده ڪمره
بل بيا ڪنيت ته محڪه په دوپال وهي
ماغونبته تعمير دو منزلد ڪمره
سراي ميانج کي جاهل بنا ديوال وهي
ڇه سو محتسب او شرعي ڏري
ولي په شلاخوي کوتوال وهي
غلي سه ريشا، فرياد وچاته ڪري
تا خوهم پره دي هم انديوال وهي

پڻي نه پر ورڃي

پڻي هغه ڪڙديو ته بيان ورڃي
زهره چي پي هارڳ ڪوٽه ڪوٽي دئ
ليري په دورين کي ور معلوم سو
توري دي ڪڙدي ڪلي وٽي دئ
نه بليزي اور په دي نغريو کي
دلته دوبرخي اور لڳدي دئ
پاته، تته، توره سوله دامپنه
ميري، اوبنان نته تللي ڪلي دئ
دلته پر لانبو باندِي ڪارگان گري
شاوخوا اتي پي اچولي دئ
بيا به هغه دي ميني ته راني
يو ڇل جي ڪوٽه ور غور ڇڏي دئ
ڄي دنيا مار امخ ته اتر اغ ڪوي
پلار ددي بنامار ريشا ڇڇلي دئ

آينده نتيجه

هر ډول مستي نن ورځ کولای سې
هر قسم درې په چا وهلاي سې
ټانن ډېي وسو واک اخيستی دی
ټوله پي يوه وندر تر لای سې
تاد ميا دی لوی تور اودلی دی
ته لا هوای مرغان نیولای سې
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
ليري و نژدې هدف ویشتلای سې
لوی کراته بازي پي چالاکي لري
هر ځای خپل حریف راڅمله ولای سې
حرص دي نه مريزي چي هرڅو نه خوړي
هرڅه په سراښتوب سره خوړلای سې
ته که آينده ته نظر واچوی
څنگه نتيجه ځني ايستلای سې
وښيه ريشا چي دا ته څوک ښيي؟
ما ته دا ښيلي راښوولای سې؟

د بیت المال موزرکان

کښېز دی ژر تلکي موزرکانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وي نيسي تر خټ عدل ټي وسپاري
ورکړي سزاگاني خائنانو ته
ونغاړي کمبله د فساد، رشوت
وغوروي فرش و صادقانو ته
چا که د ملت په سر سودا کول
مه ورکوي سردې تاجرانو ته
چا که حقيقت په توپک وويشتي
تينگه چکه ورکړي جاهلانو ته
هر څوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپاري اختيار و خادمانو ته
نن ورځ ريشا هر ملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

نه شرم نه حيا

مخ دي پرته کړه د هرچا ميراث خوره
حرام خوره تاته وایمه مخ توره
د عالمه دي نه شرم، نه وایه سته
چي د بل يقي دي لاندي کړ په نروړه
جنون نه جوړوي د خان د پاره
نه بېرېزي د دوزخ له سخته اوړه؟
په ژوندي که دي غاړي خلاصې نکړي
نه خلاصيزي پسله مرگه نروړې د پوره
د سيسي دي نرما د مخکي باغ کړې جوړي
تا که لاندي نره دي وايستم دکوره
ولي دومري بي غوري سوه په جهان کی؟
ولي نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟
درېشا' د نرېه دخروښه غلبې دي
د فشار حمله بي واستوي تر گوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library